

AVUKAT: EVLİLİK, ÇOCUKLAR ve HAKLARIMIZ

Daha öncede bahsetmiştim ya babam avukat. Özellikle ticari davalar ve aile hukuku üzerinde uzmanlaşmış ve senelerdir bu konularda binlerce davaya girmiş tonla tecrübe edinmiş, işini çok seven, konusunda çok tecrübeli ve bilgili, sürekli okuyan, kendini yenileyen, tüm değişiklikleri takip eden, gerçekten çok çok iyi bir avukattır. 1971 Ankara Hukuk Fakültesi Mezunu. 1972'de stajını yapıp avukatlık ruhsatı almış. 32 senedir serbest avukatlık yapıyor. Ben babamla röportaj yapmak isteyene kadar avukatların reklamda oynamak, röportaj vermek, gazeteye çıkmak, efendim bir yerde yazmak vb. için Baro'dan izin almak zorunda olduklarını bilmiyordum. Babamı bu işlerle uğraştırmak istemediğim için ne resmini koyabiliyorum nede adını yazabiliyorum. Kendisinin göbek adı, asıl adı ve soyadı olarak Ş.T Y'dir.

Mehtap: **Çifler genelde neden boşanmak istiyor?**

ŞTY: Umumiyetle çiftler boşanma sebebi olarak şiddetli geçimsizliği ileri sürselerde, duruşma esnasında yaptıkları konuşmalardan anladığımız sorun genellikle ekonomik. Şimdi eşlerde çoğunlukla kadının ileri sürdüğü şudur "eve bakmıyor hakim bey, para bırakmıyor, geliri az, giderleri karşılıyamıyor, faturaları ödeyemiyor". Yani baktığımız zaman geçimsizlik sebebi daha ziyade ekonomik olarak ortaya çıkıyor.

M: **Peki çocuklar yüzünden boşanma söz konusu oluyormu? Çocuğuma kötü davranıyor diye boşanmak isteyen anne yüzdesi varmı mesela?**

ŞTY: Onu yüzde olarak söylemek mümkün değil şu an, ama ekonomik problemler herşeyi etkiliyor. Şöyleki; eve doğru düzgün para girmediği, çocukların arzuları yada basit ihtiyaçları karşılanamadığı zaman ailenin baskısı erkekleri hırçınlaştırabiliyor. Kendisini yeterli hissetmediği anda agresif davranışlar başlıyor. Çocuğun beş talebi varsa bunun en azından birini ikisini yerine getirebilmesi lazım, bunları da yapamadığı zaman itilaflar başlıyor.

M: **Boşanma olduğunda çocuklar kaç yaşındaysa annede kalıyor, daha doğrusu kaç yaşına kadar mahkeme çocuğu direkt anneye veriyor?**

ŞTY: Eğer anne yönünden olumsuz sebepler yoksa çocuklar, özellikle ufak çocuklar kesinlikle anneye veriliyor. Bunun dışında 18 yaşına dek çocuklar genellikle anneye verilmesi takdir ediliyor.

M: **Nedir bu olumsuz sebepler?**

ŞTY: İffetli hayat sürmemek, yeteri kadar bakmamak, kadının daha ziyade yaşam şekli hakimi etkiliyor.

M: **Nafaka olayını anlatalımmı biraz?**

ŞTY: Çocuk anneye verildikten sonra baba nafaka ödüyor. Eğer anne para kazanıyorsa iştirak nafakası, annenin geliri yoksa yoksulluk nafakası olarak bir ödeme yapılıyor. Nafaka tarafların mali

ve sosyal durumlarına göre belirleniyor, şöyle diyebiliriz zengin kişiden çok para, fakir kişiden az para. Şimdi şu var, boşanan eşinde ilerde ikinci bir evlilik yaşayabileceği, oradanda çocuk sahibi olup yeni bir aile kurabileceği, oradanda mesuliyetlerinin olacağı ihtimali göz önüne alınıyor nafaka belirlenirken. Yani gelirin %30-40 civarı nafaka olarak bağlanıyor, %60-70 civarı babaya bırakılıyor diyebiliriz.

M: Peki kadının erkeğe nafaka vermesi söz konusumu?

ŞTY: Tabi, yeni Medeni Kanuna göre eğer kadının gelir durumu varsa, babadan kalma hani apartmanı varsa, eğer erkekte mağdur durumda olduğunu ortaya koyabiliyorsa nafakası bağlanacak. Hani kadınların hep istediği bir eşitlik varya hem bunun gereği hem adaletin gereği olarak iyi durumdaki kişi mağdur durumdakine bakıyor.

M: Mahkemelerde hakim çocuğa direkt soruyormu "annenle baban boşanıyor çocuğum hangisinde kalmak istersin" diye?

ŞTY: Hakimler fazla köşeye sıkışmadıkları sürece çocukları bu olayların dışında tutmak istiyorlar. Yakın akrabalarından bilgi edinmeye çalışıyorlar. Ama taraflar çok ısrar ederse, çocukda akılbari durumdaysa ve hakimde gerekli görürse kendisi değerlendirmek üzere soru sorar, ama çocuğun lafıyla iş yapmaz. Yani çocuğa sorsada değerlendirmeyi yine kendisi yapar, fakat hakimler umumiyetle çocukları bu işin içine sokmak istemiyorlar.

M: Peki ne gibi durumlarda anne yada baba çocuğu göremiyor?

ŞTY: Aile içi şiddette hakimın aldığı bir tedbir olarak mesela 6 ay evden uzaklaştırma, 8 ay evden uzaklaştırma şeklinde görüşmeyi engeller. Ama böylebir durum yok sadece boşanma söz konusu ise hakim görüşmeyi ayarlıyor. Nasıl ayarlıyor, mesela milli ve dini bayamların ikinci günleri diyor, yaz tatillerinde 15 gün diyor, hafta sonları diyor. Yani çocuk anneye verilmişse babasıyla ilişkisinin koparılmasını, babaya verilmişse annesiyle ilişkisinin koparılmasını yasalar uygun bulmuyor. Ancak çocukta can tehlikesi varsa veya başka ağır suçlar söz konusu ise belki tedbir olarak belli bir süre engellenebilir ama umumiyetle ailenin kopmasını istemiyorlar. Çocuğun anadan veya babadan kopuk yetişmesini istemiyorlar.

M: Nasıl oluyor, yani neye göre uyuluyor bu görme zamanlarına?

ŞTY: Boşanma esnasında hakim onu boşanma kararına yazıyor, hangi şartlar altında görüşüleceğini. Velayetin olmadığı tarafla ne şartlar altında görüşüleceğini hakim takdir ve tayin ediyor.

M: Diyelimki baba tacizci falan o zaman nasıl oluyor?

ŞTY: Dediğim gibi ya engelleniyor, kalmaya izin vermeyebilirde çocuğu bulunduğu yerde görmesine izin verebilir, bir büyüğün nezaretinde görüştürebilir, yada güvenlik güçleri nezareti altında görüştürebilir. Aile hukuku kamu yararı ile ilgili, toplumun düzeni ile ilgili, yetişecek çocukların sağlıklı yetişmesiyle ilgili olduğu için hakimlerin burada gerçekten takdir hakları var. İlerde köşede serseri olacağına bunun ruhsal şekilde en iyi nasıl yetişeceğine dair hakimlerin takdir yetkileri, takdir hakları var.

M: Peki hakimler bunun eğitimini alıyormu ekstradan pedagoji falan öğreniyorlarmı?

ŞTY: Pedagoji eğitimi bizler almadık, yeni medeni kanunda psikologlardan yardım alıyorlar, bazı şeyler tecrübelerle sabit, hakimler yılların vermiş olduğu tecrübelerde, takıldıkları yerlerde uzmanından yardım alarak kararlarını veriyorlar.

M: Çocuk aileyi yada aile çocuğu red edebiliyormu?

ŞTY: Bizde öyle bir red müessesesi yok. Ancak taraflar arasında cana kast, pek fena muamele söz konusu ise mirastan red var. Çocuk aileyi red edemiyor. Baba yada anne çocuğu nüfusundan reddedemiyor ancak mirasçılık sıfatından reddedebiliyor. Bunun içinde anaya veya babaya cürüm işlemesi, öldürmeye teşebbüs etmesi halinde mahkeme kararı ile mirastan çıkarılabiliyor. Yani halk arasında derlerya "evlattıktan reddettim", yok öyle bir müessese.

M: Bide reddi miras olayı var

ŞTY: Şimdi mirasçılıktan red olayı ayrı, reddi miras olayı ayrı. Sen başvurursun "bu çocuk benim boğazıma bıçak dayadı, beni öldürmeye kalktı beni yarın öbürgün bunun benim mirasımı almasını istemiyorum" diye bu ayrı.

Eğer tereke yani ölüden kalan mal varlığı borca batıkta reddi miras ediyorsun. Ölen kişinin mirasçuları, ölüden kalan parayla onun borçlarını karşılayamıyorsa süresi içerisinde mahkemeye başvuruyor ve reddi mirastalebinde bulunuyor. Buda reddi miras (bu böyle yazılmıyodur muhtemelen ya neyse) oluyor.

M: Mahkeme kabul ediyormu böyle birşeyi?

ŞTY: Tabi tereke tespiti yaptırıyor. Tereke ne? Ölen kişinin alacakları ve borçları. Eğer mal varlığı borçlarını karşılamıyorsa, mirasçıda "valla bu benim akrabam onu borcu benim borcum ben öderim" demezse gidip mahkemeye başvuruyor. Bu durumda mahkeme diğer mirasçıya öneriyor, sen istermisin diye oda itemezse en sonunda mirasçısız kalıyor.

M: Bu mirası reddetmenin süresi ne?

ŞTY: 30 gün. Yurt dışında ise değişiyor ama yurt içinde ise vefatından itibaren 30 gün. Süresi geçtikten sonra hakim başvuruyu reddeder.

M: Çocuğa vurmanın cezası varmı?

ŞTY: Her türlü şiddet cezalandırılıyor, yapılan darbeye göre, çocuğun aldığı hasara göre, doktorun vermiş olduğu rapora göre cezalar muayyen şekillerde takdir ediliyor.

M: Çocuklarda cinsel taciz nasıl ceza alıyor?

ŞTY: Alt ve üst ceza hadlerinde, 3 yıldan 5 yıla, 5yıldan 15 yıla diye giden ceza haddelerinde hakimler en yüksek haddinide uygulama durumunda kalabiliyor. Yetişkin bir insanı taciz etmekle çocuğu taciz etmek farklı ceza alır ve çocuk tacizcileri daha fazla ceza alır. Daha öncede söyledikya burada bir kamu yararı söz konusu ve sağlıklı bireyler yetişmesi için devlet de

çocuklarına sahip çıkmak durumunda. Bu suç şekli itibariyle yüz kızartıcı suçtur. Taciz, tecavüz bunlar yüz kızartıcı suçlardır.

M: Peki çok teşekkür ediyorum babacım,

ŞTY: Rica ederim kızım...